

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 16 tháng 03 năm 2023

Số: 23 /TB-TTTP-P5

THÔNG BÁO KẾT LUẬN THANH TRA

**Thanh tra việc thực hiện dự án Đầu tư cải tạo kênh Ba Bò
tại phường Bình Chiểu, thành phố Thủ Đức, thành phố Hồ Chí Minh
và phường Bình Hòa, thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương.**

Ngày 18 tháng 11 năm 2022, Thanh tra Thành phố ban hành Kết luận thanh tra số 18/KL-TTTP-P5 về thanh tra việc thực hiện dự án Đầu tư cải tạo kênh Ba Bò tại phường Bình Chiểu, thành phố Thủ Đức, thành phố Hồ Chí Minh và phường Bình Hòa, thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương; được Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân Thành phố Ngô Minh Châu cơ bản thống nhất và chỉ đạo xử lý tại Thông báo số 127/TB-VP ngày 02 tháng 3 năm 2023 của Văn phòng Ủy ban nhân dân Thành phố.

Căn cứ Điều 39 Luật Thanh tra số 56/2010/QH12 ngày 15 tháng 11 năm 2010; Điều 46 Nghị định số 86/2011/NĐ-CP ngày 22 tháng 9 năm 2011 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Thanh tra;

Thanh tra Thành phố thông báo nội dung Kết luận thanh tra như sau:

A. NỘI DUNG VÀ THỜI KỲ THANH TRA

Nội dung thanh tra việc thực hiện dự án Đầu tư cải tạo kênh Ba Bò tại phường Bình Chiểu, thành phố Thủ Đức, thành phố Hồ Chí Minh và phường Bình Hòa, thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương.

Thời kỳ thanh tra: Theo thời gian thực hiện dự án. Các vụ việc phát sinh có liên quan đến nội dung thanh tra ngoài thời kỳ nêu trên nếu xét thấy cần thiết vẫn thanh tra để có cơ sở kết luận.

B. NHỮNG TỒN TẠI, HẠN CHẾ PHÁT HIỆN QUA THANH TRA

Kênh Ba Bò là một trong những điểm nóng về ô nhiễm môi trường trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh. Kết quả giám sát của Chi cục Bảo vệ môi trường thuộc Sở Tài nguyên và Môi trường từ năm 2004 cho thấy chất lượng nước kênh Ba Bò ô nhiễm rất nghiêm trọng, ảnh hưởng đến chất lượng cuộc sống của người dân trong khu vực và hạ lưu sông Sài Gòn. Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh và Ủy ban nhân dân tỉnh Bình Dương chủ trương và nhiều lần chỉ đạo các sở, ngành, chính quyền địa phương thực hiện một số biện pháp nhằm kiểm soát, giảm thiểu ô nhiễm môi trường, giải quyết dứt điểm tình trạng ô nhiễm và ngập úng trong lưu vực kênh Ba Bò.

Qua thanh tra nhận thấy, trong quá trình thực hiện dự án, chủ đầu tư và các đơn vị tư vấn đã có vi phạm trong nhiều khâu, từ lập, thẩm định phê duyệt dự toán; lập, thẩm định, phê duyệt, điều chỉnh dự án, bản vẽ thiết kế cơ sở, công tác đấu thầu, lựa chọn nhà thầu, nghiệm thu, thanh toán, dẫn đến dự án kéo dài nhiều năm ảnh hưởng đến tính cấp bách, hiệu quả của dự án, gây lãng phí và không đạt được mục tiêu xử lý ô nhiễm nước thải và cải thiện môi trường đặt ra từ đầu. Những vi phạm này đúng như nhận định của Cục Cảnh sát môi trường (C-05) thuộc Bộ Công an và Cơ quan Cảnh sát điều tra - Công an thành phố Hồ Chí Minh báo cáo Chủ tịch Ủy ban nhân dân Thành phố trước đây. Hiện nay, chính quyền Thành phố đã và đang chỉ đạo các cơ quan, đơn vị liên quan cùng chủ đầu tư đề xuất phương án khắc phục những tồn tại đối với hệ thống xử lý nước thải để thực hiện mục tiêu dự án.

1. Đối với Trung tâm Điều hành Chương trình chống ngập nước Thành phố

- Trình hồ sơ điều chỉnh dự án nhưng đánh giá không đúng thực tế mức độ ô nhiễm của nước kênh Ba Bò, bỏ qua các ý kiến góp ý đánh giá của Sở Giao thông vận tải dẫn đến thiết kế áp dụng cho dự án không phù hợp, công nghệ xử lý nước thải không đáp ứng được mục tiêu đề ra khi xin điều chỉnh dự án. Do đó Trạm xử lý nước thải vẫn chưa thể vận hành, gây lãng phí, không hiệu quả về kinh tế - xã hội.

- Chưa đánh giá đầy đủ cơ sở dữ liệu của dự án trong giai đoạn 5 đến 10 năm, chưa phân tích đánh giá kỹ phương thức xử lý nguồn nước ô nhiễm kênh Ba Bò theo công nghệ hồ sinh học của hồ sơ thiết kế; không có hệ thống chắn rác, vớt rác, bùn, thu gom rác từ đầu nguồn Bình Dương; chưa tiếp thu đầy đủ ý kiến của Sở Tài nguyên và Môi trường.

- Không bổ sung hoàn chỉnh thiết kế trước khi trình thẩm định và phê duyệt thiết kế kỹ thuật nhằm đảm bảo chất lượng thiết kế, chất lượng thi công công trình theo Quyết định số 5701/QĐ-UBND ngày 11 tháng 12 năm 2009 của Ủy ban nhân dân Thành phố là nguyên nhân chính dẫn đến hệ thống bơm nước cho hồ sinh học mất tác dụng, gây lãng phí khi xây dựng hồ sinh học mà không thực hiện được mục tiêu dự án là xử lý nước thải, cải thiện môi trường cảnh quan đô thị.

- Phê duyệt điều chỉnh thiết kế bản vẽ thi công và dự toán về chiều dài đường dẫn vào cầu, nhưng không có đường tiếp cận dự án, không tiếp cận giao thông Tỉnh lộ 43 và không đúng với thiết kế cơ sở đã được phê duyệt theo Quyết định số 2996/QĐ-UBND ngày 09 tháng 7 năm 2007 của Ủy ban nhân dân Thành phố.

- Không lập báo cáo đánh giá tác động môi trường bổ sung theo quy định Điều 13 Nghị định số 80/2006/NĐ-CP ngày 09 tháng 8 năm 2006 của Chính phủ khi Dự án được mở rộng thay đổi quy mô, công nghệ, xây dựng hồ sinh học xử lý nước thải, xây dựng 02 trạm bơm.

- Thu gom, vận chuyển đổ thải bùn nạo vét phát sinh trong quá trình thi công xây dựng không đúng các vị trí cam kết, cho phép trong hồ sơ đánh giá tác động môi trường đã phê duyệt là không thực hiện đúng điểm a, Khoản 4 Điều 14 Nghị định số 80/2006/NĐ-CP ngày 09 tháng 8 năm 2006 của Chính phủ.

- Không báo cáo xin phép người có thẩm quyền khi phê duyệt điều chỉnh thiết kế bản vẽ thi công đối với gói thầu xây lắp số 4 “Xây dựng mới các cầu qua kênh”; Phê duyệt thiết kế bản vẽ thi công làm thay đổi về quy mô đối với hạng mục hồ sinh học thuộc gói thầu xây lắp số 1 mà không báo cáo người quyết định đầu tư quyết định là không đúng quy định tại khoản 2, Điều 14 Nghị định số 12/2009/NĐ-CP ngày 12 tháng 2 năm 2009 của Chính phủ và Thông tư số 03/TT-BXD ngày 26 tháng 3 năm 2009 của Bộ Xây dựng về quy định chi tiết một số nội dung của Nghị định số 12/2009/NĐ-CP ngày 12 tháng 02 năm 2009 của Chính phủ về quản lý Dự án đầu tư xây dựng công trình (có hiệu lực ngày 11 tháng 5 năm 2009).

- Sử dụng kết quả khảo sát ở bước lập Dự án năm 2007 để phục vụ cho công tác điều chỉnh năm 2009 không phù hợp với các quy chuẩn, tiêu chuẩn tại thời điểm điều chỉnh.

- Phê duyệt thiết kế bản vẽ thi công và dự toán 07 gói thầu còn một số vi phạm về áp dụng mã hiệu định mức, đơn giá vật liệu, cự ly vận chuyển, khối lượng,... chưa phù hợp làm chênh lệch tăng giá trị dự toán 11.385.062.777 đồng là chưa thực hiện đúng Khoản 1 Điều 10 Nghị định số 112/2009/NĐ-CP ngày 14 tháng 12 năm 2009 của Chính phủ về quản lý chi phí đầu tư xây dựng công trình; điểm a Khoản 1 Điều 15 Nghị định số 112/2009/NĐ-CP ngày 14 tháng 12 năm 2009 của Chính phủ về quản lý chi phí đầu tư xây dựng công trình và Điều 29 Luật Thực hành tiết kiệm, chống lãng phí năm 2005 quy định lập, thẩm định, phê duyệt tổng dự toán, dự toán công trình.

- Không báo cáo xin ý kiến của cơ quan có thẩm quyền khi thực hiện chỉ định thầu đối với gói thầu xây lắp số 1.

- Triển khai thực hiện lựa chọn nhà thầu theo hình thức chỉ định thầu đối với các gói thầu số 1,2,3 nhưng chưa được cơ quan có thẩm quyền ban hành quyết định phê duyệt kế hoạch đấu thầu với hình thức chỉ định thầu theo Điều 40 Nghị định số 58/2008/NĐ-CP ngày 05 tháng 05 năm 2008 của Chính phủ về hướng dẫn thi hành Luật Đấu thầu.

- Lập, phê duyệt hồ sơ yêu cầu chỉ định thầu đối với gói thầu số 1 ở mục nội dung kinh nghiệm thi công không đúng Mục 1.2 “tiêu chuẩn đánh giá hồ sơ đề xuất” Thông tư số 04/2010/TT-BKH ngày 01 tháng 02 năm 2010 của Bộ Kế hoạch và Đầu

- Lựa chọn liên danh Công ty Quản lý Khai thác Dịch vụ Thủy lợi và Công ty Cổ phần Tàu Cuốc là đơn vị trúng thầu gói thầu số 1 khi hồ sơ dự thầu của Công ty Quản lý Khai thác Dịch vụ Thủy lợi không có hợp đồng có giá trị quá 10 tỷ

đồng, chưa từng thi công hạng mục liên quan đến xây lắp hệ thống xử lý nước thải cũng như phần thiết bị chính trong hồ sinh học tương tự như phần công việc mà đơn vị phải đảm nhận thực hiện, là không đúng theo quy định ở Mục “tiêu chuẩn đánh giá hồ sơ đề xuất” tại Thông tư số 04/2010/TT-BKH.

- Duyệt hồ sơ yêu cầu chỉ định thầu đối với gói thầu tư vấn dự toán khảo sát điều chỉnh, bổ sung và chi phí lập dự án đầu tư điều chỉnh không phù hợp với nội dung yêu cầu tại Quyết định số 01/QĐ-QLDA về việc phê duyệt nhiệm vụ, phương án khảo sát, dự toán khảo sát bổ sung và lập dự án đầu tư (điều chỉnh) còn nhiều tồn tại, mâu thuẫn, thiếu thông tin như phân tích tại phần lập, thẩm định, phê duyệt, điều chỉnh dự án nêu trên dẫn đến hệ thống xử lý nước thải hiện nay không thể vận hành được, không giải quyết mục tiêu của dự án xử lý ô nhiễm môi trường, gây lãng phí ngân sách nhà nước.

- Công tác quản lý chất lượng công trình tại gói thầu Nạo vét hồ điều tiết, gói thầu xây lắp số 1, gói thầu xây lắp số 7 không đúng theo quy định tại điểm c, d Khoản 1, Khoản 2 Điều 19 Nghị định số 209/2004/NĐ-CP; Mục 3.4 Phần II Thông tư số 12/2005/TT-BXD của Bộ Xây dựng.

- Thanh toán 98% giá trị hợp đồng cho đơn vị thi công đối với gói thầu xây lắp số 4 và gói thầu xây lắp số 7 là thực hiện không đúng với điều khoản thanh toán của Hợp đồng mà hai bên đã ký (phải giữ lại 5% để bảo hành).

- Công trình chưa quyết toán với đơn vị thi công gói thầu xây lắp số 1 vì hệ thống xử lý nước thải không vận hành được và chưa đáp ứng được yêu cầu xử lý nước thải như thiết kế mà Công văn số 3322/TTCN-QLDA.BB ngày 21 tháng 12 năm 2018 cho phép nghiệm thu, bàn giao hiện trạng công trình để đưa vào quản lý vận hành là vi phạm Khoản 2 Điều 4 Nghị định số 15/2013/NĐ-CP ngày 06 tháng 02 năm 2013 của Chính phủ về quản lý chất lượng công trình xây dựng.

2. Đối với Sở Giao thông vận tải

- Thẩm định hồ sơ điều chỉnh dự án dự án khi còn nhiều thiếu sót, bất cập tại Tờ trình số 70/TTr-SGTVT ngày 11 tháng 11 năm 2009.

- Thẩm định, phê duyệt dự án khi chưa phù hợp giữa thiết kế cơ sở với quy hoạch chi tiết xây dựng và các chỉ tiêu quy hoạch đã được chấp thuận đối với công trình xây dựng tại khu vực, là thực hiện không đúng điểm a, b Khoản 3, Điều 11 Nghị định số 12/NĐ-CP của Chính phủ và không đúng theo quy định tại Điều 4 Luật Xây dựng năm 2003 về nguyên tắc cơ bản trong hoạt động xây dựng.

- Chưa báo cáo đề xuất xử lý liên quan việc tiếp nhận, bàn giao các công trình cầu theo chỉ đạo của Ủy ban nhân dân Thành phố tại Văn bản số 4790/VP-ĐTMT ngày 26 tháng 6 năm 2012.

3. Đối với Sở Tài nguyên và Môi trường

Chấp thuận cho chủ đầu tư thay đổi vị trí bãi đổ không theo phương án đồ bùn và đất đào trong hồ sơ đánh giá tác động môi trường đã được Bộ Tài nguyên

và Môi trường phê duyệt tại Quyết định số 1463/QĐ-TNMT ngày 26 tháng 9 năm 2007.

4. Đối với các đơn vị tư vấn

- Chi nhánh Công ty cổ phần Thiết kế và xây dựng Hà Nội (đơn vị tư vấn điều chỉnh dự án, thiết kế) có sai sót trong việc tư vấn lập hồ sơ điều chỉnh dự án và thiết kế, đánh giá không đúng thực tế mức độ ô nhiễm của nước kênh Ba Bò, thiết kế áp dụng cho Dự án không phù hợp, công nghệ xử lý nước thải không đáp ứng được mục tiêu đã đề ra đồng chịu trách nhiệm với chủ đầu tư về hậu quả hệ thống xử lý nước thải hiện nay.

- Công ty Cổ phần tư vấn xây dựng Vina Mekong (đơn vị thẩm tra) không kiểm tra sử dụng kết quả khảo sát ở bước lập dự án để phục vụ cho công tác điều chỉnh, là không phù hợp với các quy chuẩn, tiêu chuẩn tại thời điểm điều chỉnh.

- Công ty Cổ phần Tư vấn xây dựng VinaConex (thiết kế bản vẽ thi công và lập dự toán công trình gói thầu số 3,4,5,6), Công ty Tư vấn Xây dựng Thủy lợi Việt nam - CTCP (thiết kế bản vẽ thi công và lập dự toán công trình gói thầu số 1,3,7), Đơn vị thẩm tra thiết kế bản vẽ thi công và dự toán là Công ty Cổ phần Tư vấn xây dựng Vina Mekong (VMEC) áp dụng mã hiệu định mức, đơn giá vật liệu, cự ly vận chuyển, khối lượng, ... chưa phù hợp là vi phạm Khoản 5 Điều 13 Nghị định số 112/2009/NĐ-CP ngày 14 tháng 12 năm 2009 của Chính phủ về quản lý chi phí đầu tư xây dựng công trình.

- Công ty Tư vấn Xây dựng Công trình Giao thông Công chánh đề xuất đơn vị trúng thầu Liên danh Công ty Quản lý Khai thác Dịch vụ Thủy lợi và Công ty Cổ phần Tàu Cuốc khi không đáp ứng được hồ sơ yêu cầu, là thực hiện không đúng quy định tại điểm c, Khoản 1, Điều 41 Nghị định số 85/2009/NĐ-CP ngày 15 tháng 10 năm 2009 của Chính phủ.

- Tổng Công ty Tư vấn Xây dựng Thủy lợi Việt Nam - CTCP (thiết kế gói thầu số 1,7), Công ty Cổ phần tư vấn và xây dựng Việt Thành (thiết kế gói thầu nạo vét hồ điều tiết), đơn vị tư vấn giám sát là Công ty Cổ phần Tư vấn Xây dựng Ý Tân (gói nạo vét hồ điều tiết), Viện Khoa học Xây dựng Cầu đường Phía Nam (gói số 1,7); Nhà thầu thi công là Công ty quản lý khai thác dịch vụ Thủy lợi (gói Nạo vét hồ điều tiết), Công ty Cổ phần xây dựng công trình giao thông 610 (gói thầu số 7), Liên danh Công ty Quản lý Khai thác Dịch vụ Thủy lợi và Công ty Cổ phần Tàu Cuốc (gói thầu số 1) vi phạm quản lý chất lượng công trình theo quy định tại điểm c, d Khoản 1, Khoản 2 Điều 19 Nghị định số 209/2004/ND-CP; Mục 3.4 Phần II Thông tư số 12/2005/TT-BXD ngày 15 tháng 7 năm 2005 hướng dẫn một số nội dung về quản lý chất lượng công trình xây dựng và điều kiện năng lực của tổ chức, cá nhân trong hoạt động xây dựng.

C. KIẾN NGHỊ CÁC BIỆN PHÁP XỬ LÝ

Từ kết luận nêu trên, Chánh Thanh tra Thành phố kiến nghị và đã được Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân Thành phố Ngô Minh Châu cơ bản thống nhất và và *chị*

đạo xử lý tại Thông báo số 127/TB-VP ngày 02 tháng 3 năm 2023 của Văn phòng Ủy ban nhân dân Thành phố với nội dung sau:

1. Giao Giám đốc Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng hạ tầng đô thị:

- Tổ chức kiểm điểm, xử lý trách nhiệm theo thẩm quyền đối với tổ chức, cá nhân có thiếu sót, vi phạm như đã nêu tại Phần III - Kết luận thanh tra.

- Thuê đơn vị tư vấn đề xây dựng phương án khắc phục (có phối hợp và nghiên cứu thêm một số giải pháp của ông Nguyễn Ngọc Công - Nguyên Giám đốc Trung tâm chống ngập), lấy ý kiến của các cơ quan chuyên môn có liên quan để đưa Dự án vào vận hành theo mục tiêu đã duyệt, chú ý những tồn tại của hệ thống xử lý nước thải của Dự án. Trường hợp không khắc phục được thiệt hại thì chuyển vụ việc sang cơ quan điều tra thụ lý làm rõ theo quy định.

- Tổ chức lập, thẩm định, trình, phê duyệt lại dự toán các gói thầu Xây lắp số 1,2,3,4,5,6,7 và Nạo vét hồ điều tiết theo đúng quy định, làm cơ sở thực hiện công tác nghiệm thu; thanh, quyết toán công trình.

- Chỉ đạo nhà thầu thi công, nhà thầu tư vấn giám sát rà soát lại toàn bộ hồ sơ quản lý chất lượng công trình, bổ sung, hoàn thiện trước khi thực hiện nghiệm thu, quyết toán công trình.

- Rà soát chân chính công tác quản lý dự án đầu tư, công tác lập, thẩm định và phê duyệt dự toán; tăng cường cán bộ có phẩm chất, trình độ năng lực chuyên môn phù hợp với công tác quản lý, giám sát để nâng cao chất lượng, hiệu quả việc quản lý và sử dụng các nguồn vốn đầu tư xây dựng công trình phục vụ phát triển kinh tế - xã hội trong thời gian tới.

- Nhanh chóng lập thủ tục ghi vốn đầu tư của dự án và hoàn trả tạm ứng theo đề nghị của Sở Tài chính tại Công văn số 2127/STC-ĐT ngày 21 tháng 4 năm 2020 để hoàn trả tạm ứng ngân sách đối với phần kinh phí 7.117.204.949 đồng bồi thường, hỗ trợ cho diện tích đất 37.436 m² đất xây dựng hồ sinh học.

- Kiểm tra xác định khối lượng đất, bùn nạo vét đã đổ cho Quân đoàn 4 để quyết toán theo dự toán được duyệt theo đúng quy định trên cơ sở Ủy ban nhân dân Thành phố không thu hồi giá trị đất, bùn đã nạo vét.

- Khẩn trương tổ chức kiểm điểm tập thể, cá nhân theo kết luận của Bộ Tài chính như nêu tại phần kết luận thanh tra; Thu hồi nộp ngân sách số tiền 749.160.174 đồng do chi sai quy định về xây dựng cơ bản tại các gói thầu số 2,6 và rà phá bom mìn theo nội dung Báo cáo kiểm toán ngày 31 tháng 12 năm 2020 của Kiểm toán Nhà nước.

2. Giao Giám đốc Sở Tài nguyên và Môi trường

Tổ chức kiểm điểm rút kinh nghiệm đối với tổ chức, cá nhân có liên quan trong việc tham mưu đề xuất thay đổi vị trí bãi đỗ không đúng quy định như đã nêu tại phần kết luận thanh tra.

3. Giao Giám đốc Sở Tài chính

Xem xét, rà soát việc thực hiện Kết luận thanh tra khi quyết toán các gói thầu của Dự án, đặc biệt chú ý xác định chính xác chi phí vận chuyển đất, bù nạo vét của Dự án theo đúng quy định.

4. Giao Giám đốc Sở Giao thông vận tải

Kiểm điểm, xử lý trách nhiệm theo thẩm quyền đối với tổ chức, cá nhân trong việc thẩm định, trình phê duyệt điều chỉnh dự án đầu tư còn nhiều tồn tại hạn chế như kết luận thanh tra đã nêu.

5. Giao Giám đốc Sở khoa học và Công nghệ

Chủ trì, phối hợp với Sở Tài nguyên và Môi trường, Sở Xây dựng, Sở Giao thông vận tải và Chủ đầu tư thẩm định phương án khắc phục, sửa chữa đưa dự án vào vận hành theo mục tiêu được duyệt. Trường hợp không khắc phục được thiệt hại phải chuyển cơ quan điều tra để thụ lý làm rõ.

6. Giao Giám đốc Sở Nội vụ

Tổ chức kiểm điểm trách nhiệm theo thẩm quyền đối với lãnh đạo Ban Quản lý tại các thời kỳ liên quan đã có những sai sót, vi phạm theo như phần kết luận đã nêu.

7. Chủ tịch Ủy ban nhân dân Thành phố Thủ Đức

Tập hợp đầy đủ hồ sơ, chứng cứ để tham gia vụ án hành chính tại Tòa án nhân dân Thành phố Thủ Đức để đòi lại số tiền 292.723.840 đồng mà Ủy ban nhân dân quận Thủ Đức (cũ) đã chi sai cho ông Lê Văn Ngọc tại Dự án.

Giao Chánh Thanh tra Thành phố theo dõi, đôn đốc, kiểm tra và tổng hợp báo cáo đề xuất Ủy ban nhân dân Thành phố theo quy định.

Nơi nhận:

- Sở Thông tin và Truyền thông (để đăng tải công khai);
- Văn phòng UBND Thành phố;
- Ủy ban nhân dân TP. Thủ Đức;
- Phòng Giám sát, kiểm tra và xử lý sau thanh tra;
- Lưu: VT, P5, HS ĐTT.

KT. CHÁNH THANH TRA
PHÓ CHÁNH THANH TRA

Trần Đình Trữ

